

בס"ד

י"ב בניסן, תש"פ
06 באפריל 2020
תיק: ועדה 159

לכבוד
מר יצחק בן דוד, יו"ר ועדת מקורות יבשתיים והטלה, המשרד להגנת הסביבה
מר דוד ויינברג, גב' דגנית אייזן, משרד הבריאות
מר ניצן שריג, משרד התחבורה
מר משה צימרמן, משרד התיירות
ד"ר אורן סונין, משרד החקלאות
ד"ר דוד אסף, גב' ירושלים ברוך, משרד הכלכלה
מר איתן ארס, משרד הביטחון
גב' מאיה יעקבס, נציגת הארגונים הירוקים
שלום רב,

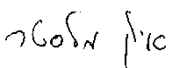
הנדון: ישיבת הוועדה למתן היתרים להזרמה לים מס' 159 ושל הטלה לים מס' 98 - סיכום

הוועדה למתן היתרים תתקיים **חמישי כ"ו בטבת התש"פ, ה- 23/01/2020** במשרד להגנת הסביבה, רחוב פל-ים 15א', **קרית הממשלה קומה 23, חיפה.**

להלן סדר היום:

- H2ID – המשך דיון מועדה 158
- נובל אנרגי – תמר – דיווח על ממצאי החדרת מי יצור
- נובל אנרגי – תמר – בקשה לשינוי דיווח ממצאי החדרת מי יצור דו"ח סטאטוס מרי B
- מקורות אילת – המשך דיון מועדה 155
- מפעלי ים המלח – חידוש היתר
- דיון בנושא תאום צווי הרשאה עם היתר הזרמה לים
- איגודן – תשתיות – בקשה לביטול דרישה להפרדת נגר/ביוב

בברכת חג פסח כשר ושמח ובריא

ד"ר אילן מלסטר
מרכז הוועדה למתן היתרים
להזרמה לים

העתקים:

מר רני עמיר, מנהל היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית, כאן
מר פרד ארזואן, סגן מנהל היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית, כאן
ד"ר דרור צוראל, מרכז מדעי לניטור ומחקר בים, כאן
ד"ר איריס ספראי, ממונה מניעת זיהום ים משפכים תעשייתיים, כאן
מר יבגני מלכין, מנהל תחום משאבי אנרגיה בסביבה הימית, היחידה הימית, כאן
גב' יהודית מוסרי, גב' מעין חיים, מתכננות סביבתית, כאן
עו"ד איריס שליט, עו"ד מעין פורת-גנץ, הלשכה המשפטית, המשרד להגנת הסביבה
מר הראל גל, מר ליאוניד מריאכין, אגף איכות מים, רשות המים
מר יובל סבר, רשות הטבע והגנים (משקיף)
מר דני גרינוולד, גב' הילה גיל, רשות המים
מר יוסי וירצבורגר, הממונה על ענייני הנפט, משרד האנרגיה
ד"ר ויקטור בריודין, מר אילן ניסים, משרד האנרגיה
ד"ר אמיר ארז, ד"ר פניאלה דותן, אגף מים ונחלים, המשרד להגנת הסביבה

סיכום ישיבה מס' 159

של הוועדה למתן היתרים להזרמת שפכים לים עפ"י החוק

למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח 1988

מיום כ"ו בטבת התש"פ - ה' 23/01/2020 בחיפה

השתתפו: מר יצחק בן דוד, מר ניצן שריג, מר איתן ארם, מר משה צימרמן, ד"ר אורן סונין, גב' מאיה יעקבס ומר דוד ויינברג.

התנצל: מר דוד אסף

מרכז הוועדה: ד"ר אילן מלסטר.

מוזמנים: יו"ד איריס שליט, ד"ר לילה יעקב משרד הבריאות, ד"ר איריס ספראי, מר פרד ארזואן, מר יובל סבר, מר אילן ניסים, מר יבגני מלכין, מר ויקטור ברוידין

אייץ' 2 איי די (H2ID) – המשך דיון מועדה 158

י. בן דוד: הם היו בוועדה הקודמת ביקשנו מהם לו"ז ואבני דרך להקמת הצינור המוצא הימי ופתרון ביניים למהול את מה שהם מזרימים במי ים דרך תעלת הקירור של תחנת הכח. הם שלחו כל מיני חומרים אני לא ראיתי הסכמות של רשות המים לכל מה שהם מציעים פה מאחר ורשות המים הם הרגולטור שלהם.

א. ספראי: מנהל רשות המים מתחייב למהול של הרכז, הוא יוציא את האישור בכתב בקרוב. כי אין לו אף אחד שירשום לו בכתב.

י. בן דוד: ההתחייבות שלהם צריכה להיות בכתב.

א. ספראי: צריך פתרון ביניים רשות המים צריכה לתת הוראת שינוי למתקן ההתפלה.

נציגי מבקש ההיתר: מר ירון אגוזי, מר רוני זכאי, מר דיניד מילגא וד"ר יובל כהן.

ר. זכאי: נדרשנו להציג את תכנית העבודה ואבני דרך. אנחנו נותנים אינדיקציה כללית ללו"ז לפרויקט. אנחנו פועלים מול מנהלת ההתפלה והתבקשנו על ידי מנהלת ההתפלה להגיש הצעה לפרוגרמה. אלה זמנים שאנו עומדים מאחוריהם. בחומר שנשלח למנהלת ההתפלה, מופיע במסמך א'. היינו איתם במו"מ סביב המחיר והם הולכים להוציא הוראת שינוי שהם אומרים לי להתחיל לעבוד. זה הוראת שינוי במסגרת מסמכי המכרז. יש לנו הצעות מחיר ממספר קבלנים קיבלנו הצעה מקאמרי למודל הפיזור. התבקשנו לתת הצעה לתכנון עקרוני.

ד. מילגא: הפרוגרמה באה וכינה את החומרים הנדרשים כדי לצאת למכרז לביצוע העבודות.

י. בן דוד: נכון לכרגע אין לנו תאריך להתקנת צינור לים.

ר. זכאי: אנחנו מעריכים סדר גודל של 3 שנים. 8 חודשים תכנון עקרוני, סה"כ 22 חודשים תכנון מפורט וביצוע.

י. בן דוד: אין לנו אישור מרשות המים. שיחת טלפון זה לא אישור.

ר. זכאי: תקופת הביניים זה נמצא אצל מנהלת ההתפלה. הם לא מכתבים אותי לדברים שהם שולחים אליכם. אנחנו פועלים בעוד חזית וזה תאום התשתיות מול חח"י, זה לא פשוט. השליטה של הפרויקט הזה נמצא ברשות המים. חח"י הולכים להעביר צינור גז מצפון לדרום ואנחנו ממזרח למערב והם מצטלבים עם הצינור שלנו.

חייבו את חח"י לשבת איתנו כדי לעשות תיאום תשתיות. שלחתי לכם את הפוליוגון. הם יקצו לנו את הקרקע ומשכנו את ההשגה בתמורה. מי שאחרי על ההסכם של הקצאת השטח מול חח"י זה מנהלת ההתפלה.

י. בן דוד: מי מממן את המיהול?

ר. זכאי: לראייתנו זו המדינה.

ד. מילגא: עלות ישירה 8-9 מיליון בשנה. אם שואלים את חברת חשמל זה יותר.

ד. ויינברג: היות והמתקן שלכם לגבי תכנון פיזור המזהמים לא היה מיטבי, האם יש אפשרות לבדוק החלפה של הקווים

ד. מילגא: אלו שלושה קווי יניקה. אם היום קיים סיכון של הגלשה של מטי"ש חדרה לנחל, כל הזמן תהיה כניסה של מזהמים לתוך מתקן ההתפלה.

ר. זכאי: אני חושבת שזה בעייתי מאד מבחינת עלויות.

ד. מילוגא: היתה הצטברות של כניסה של מזהמים מפריחה של אצות שסתמו את הכניסה והיו מי גלם מאד בעייתיים. זה קורה וזה יכול לקרות.

פ. ארזואן: כתוב סיום תכנון מפורט 22 חודשים למה זה מורכב?

ר. זכאי: כי יש השלב הראשוני שיש לעשות את כל התאומים וצריך להוציא היתר בניה וזה לוקח זמן. כל התהליך הזה נעשה מול הוות"ל.

דיון פנימי

א. ספראי: אני מקווה שבשבועיים הקרובים נקבל תשובה של רשות המים.

י. בן דוד: ביקשנו מהם שני דברים. במאי הוסכם על הצינור. הבעיה שלנו היא מה יקרה בתקופת הביניים. הנחל הוא בעייתי.

י. סבר: הבעיה היא שיש הרבה מאד מט"שים שהם לא מסוגלים לקלוט את כל השפכים ואז מתחילה גלישה במעלה.

ד. ויינברג: חשוב לקדם את הקו הזה אך מבחינת בריאות הציבור חשוב שהמתקן לא יפסיק בגלל הפעילות של הוועדה.

י. בן דוד: אני מציע. בואו נשאיר את המצב עד 31.3.2020 אם במהלך התקופה הזו אנחנו נקבל אישור של רשות המים מבקשת שתסמיכו אותי להוציא להם היתר מבלי להביא אותם לוועדה. האישור של רשות המים הוא לפתרון הביניים. במידה והעסק לא נפתר נזמן אותם לוועדה למרץ 2020.

א. ספראי: אפשר להגיד להם. שאנחנו מחכים עם החלטת הוועדה עד שנקבל תשובה.

י. בן דוד: רשות המים יודעים שאנחנו רציניים. אנחנו צריכים את מתקן ההתפלה. אני מסכים עם דוד.

החלטות:

אם במהלך התקופה הקרובה, נקבל אישור של רשות המים, יו"ר הוועדה יוציא היתר הזרמה מבלי להביא את מבקש ההיתר לוועדה.

אלה ההחלטות:

א. יינתן היתר הזרמה עד 31.03.2021.

ב. מקבל ההיתר יוזמן להופיע בפני הוועדה בעוד 6 חודשים להציג תכנית עבודה מעודכנת, עם אבני דרך ולוחות זמנים לצינור מוצא ימי, במקביל לפתרון ביניים למיחול הרכז עם מי ים דרך 4 תעלות יחידות 1-4 בתחנת הכח על פי מכתב התחייבות מנהל רשות המים מ 05.02.2020.

ג. מקבל ההיתר יבצע את תכניתו מ 16.01.2020 לתכנון עקרוני לצינור מוצא לרכז התפלה ויגיש דו"ח התקדמות פעם בחודשיים (בכל חודש אי זוגי).

להלן אבני דרך ולוחות זמנים לתכנון העקרוני:

1. קבלת הוראת שינוי חתומה ממנהלת ההתפלה (NTP) (טרם ניתן)
 2. אישור חברת החשמל לזכות השימוש בקרקע כולל לוחות זמנים לפינוי התשתיות הקיימות (תכנון וביצוע באחריות חברת החשמל): NTP + 2 חודשים
 3. סיכום סופי של דרישות בעלי עניין נוספים (כגון המשרד להגנת הסביבה) לצרכי היתרים: NTP + 2 חודשים.
 4. תחילת תכנון: לאחר השלמת סעיפים 2 ו-3 לעיל
 5. גמר תכנון: ממועד השלמת סעיפים 2 ו-3 + 6 חודשים
- סה"כ 8 חודשים לתכנון העקרוני מקבלת הוראת שינוי.

ד. מקבל ההיתר יעמוד באמות המידה המפורטות בטבלה בנספח להלן.

ה. מקבל ההיתר יעשה שימוש בפלוקולטורים הביולוגים, להתייתרות שימוש שוטף בקואגולנט ברזל (למעט מקרי קיצון) לצמצום כמויות מי שטיפת מסנני החול ולצמצום ב-TSS ובעכירות ובכפוף לאישור משרד הבריאות.

ו. לאור ביטול שימוש שוטף בקואגולנט מ 2017, בשלב זה, חלה הקפאה של הדרישה לטיפול לסילוק מוצקים במי שטיפות מסנני החול במתקן טיפול ייעודי בהתאם למסמך מדיניות המשרד להגנת הסביבה מיום 31.12.2008. הדרישה תיבחן בהמשך בכפוף ליישום התכנית ובחינת ההשפעה על איכות המים המוזרמים לים.

ז. מקבל ההיתר יפעיל מסנן לחץ (Filter Press) בזרם הריאקטורים לשטיפות אבן גיר, להפחתת מוצקים מרחפים בזרם זה ולצמצום חריגות בעכירות במוצא לים וכן יבצע בדיקות לתכולת TSS ועכירות לפני ואחרי התקנת מסנן הלחץ.

ח. מקבל ההיתר יבצע את תכניתו מ 31.12.2019 להפחתת מוצקים מרחפים (TSS) במי שטיפות אבן הגיר, יגיש דוח התקדמות פעולותיו פעם בשלושה חודשים (במרץ, יוני וספטמבר 2020) ודו"ח מסכם עד 31.12.2020 לניתוח פעולותיו להפחתת ריכוזים ועומסים במי השטיפות.

יעילות ביצוע הפעולות תבחן מול יעד הפחתה – 30 מג"ל TSS, 30 NTU עכירות ועומס של פחות מ 10 טון/שנה TSS. מקבל ההיתר יפעל לעניין זה בהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.

- ט. מקבל ההיתר יבצע דיגום מורכב באופן שייצג ריכוז ממוצע משוקלל יומי של כל מקורות ההזרמה לים, כולל שינויים בספיקות בעבודה לפי תעו"ז ושינויים בתפעול ויפעל בהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- י. מקבל ההיתר יפעיל את בור האיזון למי השטיפות למניעת פיקים של ברזל (כאשר בשימוש), עכירות ו TSS באופן שיבטיח מיהול מיטבי של מי השטיפות עם מי הרכז (כל המקורות).
- יא. מקבל ההיתר יבצע בדיקה פעם בשנה, להרכב תכולת התוספים או בעת החלפת ספק/חומר חדש למתכות כבדות, חנקן כללי, זרחן כללי וחומר אורגני (TOC) ויגיש דו"ח ממצאים בהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- יב. מקבל ההיתר יגיש דו"ח חודשי ושנתי מצטבר לשימוש בתוספים.
- יג. ניטור רציף מקוון:
- (1) מקבל ההיתר יפעיל מכשירי מדידה רציפים ומקוונים לבדיקת איכות הרכז ומי הגלם עבור ל ספיקה (גלם וייצור – נמדד; רכו – מחושב), עכירות, הגבה (מי הרכז בלבד) ומוליכות, במוצא הקולחים לים, עפ"י הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
 - (2) מכשירי המדידה הרציפים והמקוונים ישדרו תשדורות SMS על פי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
 - (3) מקבל ההיתר ידווח את נתוני הניטור הרציף בזמן אמת בהתאם להנחיות מ 25.04.2018 (שינוי 4 להיתר 4/2015) ובהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- יד. מקבל ההיתר יבצע תכנית ניטור רב שנתית של הסביבה הימית, על פי תכנית מאושרת ועל פי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- טו. מקבל ההיתר יגיש תוך חודש ממועד ביצוע הניטור בסביבה הימית דו"ח ביניים קצר ועד 30 באפריל כל שנה, בשנה העוקבת לניטור, דו"ח מסכם של ניטור הסביבה הימית בהתאם על פי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- טז. בנושא הדרישה להחלפת חומר מונע שיקוע מבוסס זרחן (פוליפוספונט) בחומר אחר חליפי נטול זרחן ו/או מופחת זרחן וידידותי לסביבה: מקבל ההיתר יפנה לספקי הכימיקלים לבחון התקדמות ופיתוח כימיקלים אנטיסקלנטיים ידידותיים לסביבה (נטול זרחן ולכל הפחות מופחת זרחן) ויגיש את ממצאי בדיקתו עד 31.12.2020 וכן יפעל בהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- יז. מקבל ההיתר יבצע בדיקות לאיכות מי הרכז ומקורותיו, על פי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- יח. מקבל ההיתר ידווח ליחידה הארצית להגנת הסביבה הימית על כל שינוי בשימוש בתוספים ויפעל על פי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- יט. אין להזרים לים מי שטיפות אורגניות, המכילים חומרים כגון חומצת לימון ו EDTA.

נובל אנרג'י – אסדת תמר – שינוי היתר

נציגי מבקש ההיתר: גב' אילנה שרמן, גב' אילנה קורן, מר יעקב צימרמן, גב' איריס שמר, מר סטיון ווגנר, מר גיל זיידנר, מר ניוון שומקר.

א. שמר: נובל מבקשת להוסיף לתמר מספר בארות. הם נערכים לחבר את הקידוח של תמר למערכת התשתיות הקיימת כדי להתחבר לאסדת תמר. ההזרמה היא בלב ים. הוועדה הזו נתנה כבר היתרים לצורך עבודות תשתית צנרת. אנחנו מבקשים מהם שיתנו לנו את הכמויות שהם עומדים להשתמש. הם גם התבקשו לדווח דיווח ראשוני על מה המצב של מרי B כי ממאי הם לא מפיקים יותר. הם יגיעו לוועדה של מרץ 2020. ביקשתי שהם יתנו סקירה על הבדיקות שנדרשו לעשות לבחון טכנו כלכלית החדרה של מי יצור מתמר לתוך הבארות.

מ. יעקבס: איה שואלת לגבי מעקב עליהם.

פ. ארזואן: יש לנו דרישה לניטור רציף ומקוון של פרמטרים. ודרישה לניטור הסביבה הימית וכו'. אנחנו דוגמים בתוך האסדה במקומות שהם צריכים לדווח.

א. שמר: יש מדים רציפים שמותקנים על מי היצור.

י. בן דוד: אנחנו כל הזמן מנסים לשפר את הפיקוח שלנו על המפעלים. אנחנו לא רואים בעיה גדולה מאד בבקשה הזו. אנחנו כל הזמן בבקרה איתם. יהיה מפקח שזה עיקר תחום עיסוקו.

א. שמר: כרגע אנחנו בהכנה של מרי B. איך נתנה לגבי הפירוק. התכנית עדיין לא מגובשת. בדיונים עם משרד האנרגיה ואתכם. מציגה את המצגת. ירד הזרם של מי הקירור ומי היצור. יש כרגע פעילות מאוישת (יש אנשים על האסדה). המטרה היא להוריד באופן דרסטי את היקף האיוש באסדה. יש כרגע בין 20-30 איש. עובדים שם אנשי ביטחון ותחזוקה וניקיון. אתם מדברים גם על הפירוק הפיזי באסדה?

ז. צימרמן: לא כרגע, במהלך 2021 נעשה נטישת בארות כמחויב על פי החוק. איטום ונטישת הבארות. עד סוף 2021 אנחנו נשתמש במתקן. אנחנו בדיונים עם משרד האנרגיה על מה הולך לקרות עד אז. אנחנו לא רואים צורך באנשים כל

הזמן באופן רציף על האסדה. אנחנו נשמר אותה מתמר. זה עדיין לא מאושר. לגבי העתיד יש למתווה תמר זכות להשתמש באסדת מרי בי.

א.שמר: עוברת לדבר על תמר. רוצים להניח קו לאורך 14 ק"מ בקוטר של 12 צ'ולט ועוד קטע של 4 ק"מ של קו בקוטר 6 אינץ'. הכוונה היא שהבאר תהיה כשירה להחליף בארות אחרות. מציגה את כלי השיט העיקרי שמעורב בפעילות הזו. מבחינת לוחות זמנים החלטנו על ביצוע באוקטובר. החלטנו לחדש את הציפוי החיצוני של הצנרת לפני ההנחה שלה. התאריך של התקנת הצינור נגזר מחלון הזמן של האסדה. מציגה את טבלת הזרמים מתוך המצגת וכן נושא האינזקצון.

דיון פנימי:

י.בן דוד: אני לא רואה שום מבעיה בבקשה שלהם. אני חושב שאנחנו צריכים להכיר בבקשה. מסבה את ההמלצות שרשום. אנחנו מאשרים לתמר SW

א.ספראי: יש חומרים שהולכים לכיוון דרישות הבריטים. בודקים לגבי הכימיקלים שהם משתשמים בהם.

י.בן דוד: מציע לקבל את המלצת היחידה.

חברי הוועדה בעד המלצות היחידה, למעט **א.סונין** שמתנגד ו**מ.יעקוב** שנמנעת.

הוחלט:

הוועדה מקבלת את בקשת נובל אנרגי ככל המפורט בסעיפים 3,4,5,6 שבחומר רקע.

מקורות חברת מים (סבחה אילת) – המשך דיון

י.בן דוד: יש להם תכנית להגדיל את שאיבת מי הים. הם התקדמו מאד מהוועדה הקודמת.

א.ספראי: אם הם יעמדו בלוחות הזמנים האלו אז מצבנו יהיה לא רע. חסרה עוד שורה בטבלה: להתקין מתקן למי ים בשנת 2024, זה נקרא סבחה ד'. מדובר היום על מתקן של 10 מיליון מ"ק לשנה. במהלך שנת 2022 ארבעת הקידוחים שתורמים הרבה מאד חנקן יוצאים מהשירות ונכנסים אחרים פחות מזוהמים במקומם. במרץ 2022 הפיילוט של האצות מסתיים. הפיילוט של "פוראמון" מסתיים ביוני 2022.

י.בן דוד: פוראמון אומרים שיש היתכנות גדולה מאד לטפל בחנקן. חייבים לתת להם לעשות את הפיילוט כי אם הם יצליחו למצוא פיתרון, זה יהיה פורץ דרך.

א.ספראי: הפיילוט יתחיל בגרנות עבור מקורות, יש שני היתרים אחד לרכז טיפול בארות והפיילוט הזה. הם עשו פיילוט מעבדתי. הם יוצאים לשטח ומתקינים אותו בשטח. הם אמורים להגיש לשיפוט את התכנית לרשות המים למתקן ההתפלה לעשרה מיליון קוב לשנה. הדבר היחידי שכן יתווסף זה חנקן שמקורו באנטיסקלנט.

א.ספראי: מראה את נתוני עומס החנקן. טבלה.

י.בן דוד: יש משמעות לפיילוט שסיסתימו ב 2022.

א.ספראי: ב 2035 כל הפיתוח העתידי של אילת תלוי במתפיל השלום. האם המדינה שלנו תתקין את זה או שאנחנו נקנה מים מהשכנים שלנו.

י.בן דוד: אני חושב שהם צריכים לבוא פעם בחצי שנה כדי לעדכן את הוועדה. כדי לעדכן על הפיילוט.

י.סבר: יש שינויי מליחות שהורגים את הדגים.

פ.ארזואן: יש דגים שלא אמורים להיות בקינט.

א.מלסטר: מציג במצגת את תעלת הקינט וסרטון על הדגים הרבים שבמוצא של מקורות.

נציגי מבקש ההיתר: אברהם בן יוסף, מהנדס איכות מים מרחבי; אפריים פרקש, מהנדס איכות מים נגב צפוני

א.פרקש: מציגים במצגת את פעילות בשנת 2019. מראה הנושאים העיקריים מדיונים של ועדת ההיגוי. דרישות כרגע 15 טון חנוקה כ-N ו-16.5 חנקן כ-N לשנה. מראה את הפעילות לגבי קידוחים וקידוחי חליפים חזירים. מראה קידוחי גלם חליפיים.

י.בן דוד: כל אבני הדרך צריכים להיות רשומים בהיתר שלהם.

א.פרקש: מראה מהטבלה על עומס החנקות הרחב התפלת מי ים. תכנון שנה הבאה 15. נפחית ב 5 טון. 2023 – 19.8 יש עוד תוספת. מציג את עומס החנקן. מראה את התכנית להרחב התפלת מים ים בסבחה (סבחה ד'). בפיילוט של האצות יש שלושה שלבים. בשנה הזו אנחנו נכנסים לביצוע של שלב ב'. בשביל 1 טון צריך 2.7 דונם של גידול אצות. מראה את השלבים א ו-ב' מהמצגת. 9/2022 – הגת תכנית עבודה ליישום השימוש באצות להפחתת חנקן כולל אבני דרך ולוחות זמנים. אנחנו לא יודעים כמה זמן ייקח לנו להתקין את המתקן. משרד החקלאות ישאירו לנו 4 חלקות סה"כ 24 דונם. מציג את אבני הדרך לבחינת הטכנולוגיה להרחקת חנקות

מציג את פרויקט הקווים הימיים באילת. יש קווי גלם וקווי רכז במצגת פרויקט קווים ימיים באילת. יש בעיה במוצא של הקינט לים. את המקטע האחרון יהיה מקטע זמני. הקינט אמור להיות מוסט מזרחה ונשפוך את המים על החוף. רט"ג רוצים שנכניס את הצינור לים. צריך להסדיר את ההתנגדות שלהם.

י.סבר : יש תמותה של דגים יכול להיות שזה מהמליחות.

דין פנימי :

א.מלסטר : מבקש להוסיף שני תנאים להיתר אחד להתקין מד מוליכות ושנים לבצע סיורים מדי פעם כשהמליחות עולה ולוודא תמותת דגים.

י.בן דוד : סה"כ היתה פה התקדמות יפה בחודשים האחרונים. מציע לוועדה לקבל את ההמלצה של היחידה. עד אז נראה מה הפיילוט יעשו. ככה נכלכל את צעדנו בעתיד. יש גם את מתקן ההתפלה שלנו ושל הירדנים שאמור לקום באילת. מציע לחברי הוועדה לקבל את ההמלצה של היחידה. אני מקווה שהפיילוט יצליחו. כל מה שכתוב פה יכנס כתנאי בהיתר.

חברי הוועדה : כולם בעד.

הוחלט :

1. יינתן היתר הזרמה לים עד 31.12.2022.
2. מקבל ההיתר יוזמן לוועדה פעם בשישה חודשים, לדווח על התקדמות ממצאי הפיילוט להפחתת ניטרט באמצעות תהליך אלקטרוכימי (פוראמון) והפחתת חנקן באמצעות גידול אצות, התקדמות להפחתת חנקן ביתר הפרויקטים, צינור מוצא, טיפול במי שטיפות מסננים, הטמעת מודל הפעלת יחידות סבחה (כמערכת אוטומטית/צדדית תומכת החלטה).
3. מקבל ההיתר יעמוד באמות מידה להזרמה לים כמפורט בטבלה הבאה :

מדד	יחידות	ערך ממוצע	ערך מירבי
TOC	מג"ל	-	3.5
מוצקים מרחפים (TSS) (105°C)	מג"ל	-	20
עכירות	NTU	-	10
ניטרט כ-N ⁽¹⁾ זמני	מג"ל	7	12
	טון/שנה	-	18.6
חנקן כללי כ-N ⁽¹⁾ זמני	מג"ל	8	14
	טון/שנה	-	20
זרחן כללי כ-P ⁽²⁾ זמני	מג"ל		3
	טון/שנה		6
מראה		צלול, ללא גוון, ללא ריח	

הערות לטבלה :

- אמות מידה עתידיות לניטרט כ- N/חנקן כללי (ריכוז ועומס) ייבחנו וייקבעו בהמשך.
- עומס שנתי לזרחן הינו עבור זרחן שמקורו בשימוש בפוליוספונט (חומר מונע שיקוע אנטיסקלנט) יעד הפחתה לריכוז זרחן כללי כ P הינו 0.5 מג"ל ממוצע ו 1 מג"ל מירבי. לוח זמנים ייקבע בהמשך.

4. מקבל ההיתר יפעל להפחתת ניטרט על פי תכנית העבודה המעודכנת מ 08.01.2020 ויעמוד באבני הדרך הבאות :

א. הטמעת מודל חדש, המבוסס על שיקולי אנרגיה וריכוזי ניטרט (בוצע).

ב. פיילוט מאקרו אצות :

הקמה והפעלת מתקן טיפול פיילוט להרחקת ניטרט ממי הרכז באמצעות אצות, בשיתוף מלח"י ומשרד החקלאות בהתאם לאבני הדרך הבאות :

משימה	תאריך	
השלמת חתימת הסכמים בין השותפים לפרויקט ומול רשות החדשנות	28.02.2020	1
השלמת רכש ציוד, הסכמים עם קבלני וביצוע בניית בריכות לשלב ב' (גמלון בסדר גודל בהשוואה לשלב א' - 2 בריכות בשטח 20 מ"ר כ"א)	31.05.2020	2
התחלת ניסויים בפיילוט שלב ב'	30.06.2020	3
סיום שלב ב'	30.04.2021	4
הגשת דוח מסכם שלב ב'	31.05.2021	5
סיום בניית והפעלת בריכות שלב ג' (גמלון בסדר גודל בהשוואה לשלב ב' - 2 בריכות בשטח 200 מ"ר כ"א)	30.04.2021	6
סיום ביצוע ניסויים שלב ג'	31.12.2021	7
הגשת דוח מסכם לשלב ג'	30.01.2022	8
הגשת דוח טכנו-כלכלי והערכת כדאיות טיפול באמצעות אצות (יש להשלים יעד הפחתה לפי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית)	31.03.2022	9
הגשת תכנית עבודה ליישום שימוש באצות להפחתת חנקות, כולל אבני דרך ולוחות זמנים.	30.09.2022	10

ג. פיילוט אלקטרוליזה (פוראמון) :

הקמה והפעלת מתקן טיפול פיילוט להרחקת ניטרט ממי הרכז באמצעות אלקטרוליזה (פוראמון) בהתאם לאבני דרך ולוחות הזמנים הבאים :

משימה	תאריך	
אישור רשות המים להמשך מחקר דו שלבי על רכז גרנות	31.01.2020	1
השלמת חתימת ההסכם בין מקורות לפוראמון להמשך הבדיקות בשני שלבים	31.03.2020	2
הגשת דו"ח מסכם - שלב ביניים (גרנות וסבחה)	31.08.2020	3
סיום תכנון ובניית הפיילוט החצי תעשייתי לטיפול ברכז גרנות	28.02.2021	4
הגשת דו"ח מסכם - שלב מלא (גרנות)	30.08.2021	5
תכנון, התקנה, הפעלה ועבודה של הפיילוט בסבחה	30.01.2022	6
הגשת דו"ח מסכם שלב מלא לטיפול ברכז סבחה	30.06.2022	7
הגשת תכנית עבודה ליישום שימוש בטכנולוגית פוראמון להפחתת חנקות, כולל אבני דרך ולוחות זמנים.	31.12.2022	8

ד. קידוחים רדודים :

החלפת ארבעה קידוחים בעייתיים (אילת 116, אילת 117, וסבחה 16, סבחה 119) בקידוחים רדודים בהתאם לאבני הדרך הבאות :

משימה	תאריך	
קבלת רישיון קדיחה מרשות המים עבור קידוחים אילת 116, אילת 117, וסבחה 16	28.02.2020	1
קבלת רישיון קדיחה מרשות המים לקידוח סבחה 119	30.06.2020	2
השלמת ביצוע הקדח בכל הקידוחים	31.10.2020	3
שאיבת ניסיון ותכנון ציוד הקידוחים כולל היתר בנייה	31.12.2021	4
התקנה והפעלה	31.05.2022	5
השבתת קידוחים בעלי ריכוז ניטרטים גבוה והחלפתם ב 4 קידוחים רדודים	31.07.2022	6

ה. הרחבת התפלת מי ים :

מקבל ההיתר יקים ויפעיל מתקן התפלה למי ים סבחה ד'1 ל 10 מלמ"ש בהתאם לאבני הדרך הבאות :

	תאריך	משימה
1	02.06.2019	הגשת תכנון כללי לאישור רשות המים (בוצע)
2	28.02.2020	הגשת תכנון כללי לשיפוט לרשות המים
3	30.04.2020	הגשת תכנית עבודה מפורטת, כולל אבני דרך ולוחות זמנים להקמת והפעלת מתקן סבחה ד'1, לרבות טיפול במי שטיפות (סבחה ג', ד'1)
4	30.04.2024	סיום הקמה והפעלה סבחה ד'1 לתפוקה של 10 מלמ"ש

(1) הגשת תכנון כללי לאישור רשות המים – עד יוני 2019 (בוצע).

(2) הגשת תכנית עבודה מפורטת, כולל אבני דרך ולוחות זמנים להקמת והפעלת מתקן סבחה ד'1, לרבות טיפול במי שטיפות (סבחה ג', ד'1) – עד 30.04.2020 (כחודש לאחר קבלת אישור רשות המים).

לוח הזמנים לעיל הינו מקביל ללוח הזמנים לצנרת ימית (קבועה), כאשר הפעלת המתקן מותנה בהנחת הצנרת.

1. למקרה שיימצא שהטיפול להפחתת ניטרט במי הרכז הן באמצעות אצות והן באמצעות אלקטרוליזה (פוראמון) אינם ישימים, מקבל ההיתר יגיש עד 31.12.2022 תכנית עבודה, כולל אבני דרך ולוחות זמנים להשבתת קידוחים נוספים התורמים מעל 1 טון/שנה ניטרט-N וכן יציג תכנית עבודה משלימה הכוללת אבני דרך ולוחות זמנים להפחתת חנקן.

5. מקבל ההיתר יגיש עד 31 בינואר כל שנה, דו"ח ניתוח השוואתי בין נתוני המדידות בפועל, כולל בדיקות מעבדתיות ונתוני מד הניטור הרציף לניטרט לבין נתוני תחזית הזרמות חנקן על פי נתוני הרצת המודל וכן יפעל לפי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית. דו"ח 2019 יוגש עד 31.03.2020.

6. מקבל ההיתר יגיש פעם בשנה, עד 31 בינואר כל שנה, דו"ח נתוני איכות מי גלם לקידוחים, כולל ריכוזי חנקן ועומסי חנקן, כולל עדכון שינויים בתפעול הבארות.

7. מקבל ההיתר יפעל להחלפת חומר מונע שיקוע מבוסס זרחן (פוליפוספונט) בחומר אחר נטול זרחן וידידותי לסביבה, בהתאם לתכנית העבודה מ 20.01.2020 וכן יפעל בהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.

8. מקבל ההיתר יגיש דו"ח התקדמות פעם בשלושה חודשים בנושאים הבאים : הפחתת ניטרט (פיילוט מאקרו אצות, פיילוט אלקטרוליזה (פוראמון), קידוחים רדודים), הקמת סבחה ד'1 למי ים ומתקן טיפול במי שטיפות מסנני החול, צינור מוצא ימי (קבוע וזמני), פיילוט להחלפת חומר מונע שיקוע (אנטיסקלנט) מבוסס זרחן (פוליפוספונט), הטמעת מודל הפעלת יחידות סבחה (כמערכת אוטומטית/צדדית תומכת החלטה).

9. ניטור רציף ומקוון

א. מקבל ההיתר יפעיל באופן תקין ובכל עת, מכשירי מדידה רציפים ומקוונים לניטרט במוצא הרכז לים ומד מים בזרם לפארק הצפרות וכן יתקין ויפעיל מד עכירות במוצא מתקן הטיפול במי שטיפות לכשיוקם ויפעל עפ"י הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.

ב. מקבל ההיתר יתקין מד מוליכות בזרם המוזרם/המוצא לים עד לים 31.05.2020 וידווח על התקנתו ליחידה הימית.

ג. מכשירי המדידה הרציפים והמקוונים ישדרו תשדורות מסרונים SMS להתראות על חריגות מאמות המידה, על פי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.

ד. מקבל ההיתר ידווח את נתוני הניטור הרציף בזמן אמת בהתאם להנחיות מ 25.04.2018 (שינוי להיתר 37/2017) ובהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.

10. מקבל ההיתר יבצע בדיקה להרכב תכולת התוספים בהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.

11. מקבל ההיתר יבצע ניקוי של תעלת הקינט על פי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית, יחד עם יתר המזרימים לקינט.

12. מקבל ההיתר יבצע סיורים פעם בשבוע באזור מוצא ההזרמה לקינט וכן באזור התעלה הרחבה לבדיקת מצב של דגים מתים ויבצע תיעוד מצולם במידה והתגלו דגים מתים. יש להעביר מספר פריטים מתים למלח"י לזיהוי ממצאים פתולוגיים של הדגים המתים וכן לדווח ליחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.

13. מקבל ההיתר יבצע תכנית ניטור לתעלת הקינט והסביבה הימית באזור המוצא לים, עפ"י הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.

14. מקבל ההיתר יבצע תכנית ניטור ובקרה לאיכות הרכז המוזרם לים בהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית, לרבות דיגום מורכב יומי, פעם ביום, לבדיקת ניטרט ועל פי הנחיות.

מפעלי ים המלח – חידוש היתר

נציגי מבקש ההיתר: גב' מיטל ליאון מנהלת איכות הסביבה, מר נדב סיני, מר קובי שור מנהל תשתיות ים המלח

מ.ליאון: מציגה את הנושאים מהמצגת. עד סוף שנות השבעים ים המלח היה יחידה אחת. כרגע באגן הדרומי אלו הבריכות המלאכותיות. סדר הזרמת התמיסות מהים וחזרה. שואבים מתחנת שאיבה P-88. מפלס הים יורד, בנינו תחנת שאיבה חדשה P-9. התפקיד של בריכה 5 הוא לשקע מלח בשול. התזרים עובד כל השנה פרט לחודשי החורף שאין מספיק התאדות. יש את נקודת הקרנליט היא הנקודה שבה הקרנליט מתחיל לשקוע שמושפע מתנאי הסביבה.

אם זו שנה של הרבה שטפונות אז עוצרים את השאיבה מהים. יש פתח סיפוני וחלולים. האתגר בעבודה באזור שלנו היא שהמציאות כל הזמן משתנה. השינוי המשמעותי ביותר זה ירידת האגן הצפוני שיוורד כל שנה במטר. האגן הצפוני נמוך ב 45 מטר מהבריכות שלנו וכל שנה זה יורד. מה שמערב ל- P-5 לא יכולנו לאטום את הדפנות. יש זרימות תת קרקעיות. שטח הפנים של הים מצטמצם. ריבוי שטפונות משפיע עלינו. גם פעילות ססמית משפיעה עלינו.

העליה בשאיבת הים נובעת בגלל החלחול. חלחולים גבוהים אז שואבים יותר. יש שתי יציאות, אחת סיפוני. החלחולים לא ניתנים למדידה. בסביבות 80 מיליון קוב מתאדים בשנה. ביקשנו להעלות ל 176 מלמ"ק החזרה בשנה.

פינוי המלח מבריכה 5: התחלנו לבנות דרך כדי לבסס את התשתי של המסוע. המטרה של המסוע זה להחזיר את המלח לאגן הצפוני. נערכים להיכנס לתחנת עבודה חדשה פי 9. יפעילו את פי 88 לסירוגין עד שהיא תצא משירות.

שמן מינרלי – יש בקשה של איריס להחמיר את תקן היציאה לים כרגע הוא 1 מ"ג והיא מבקשת להחמיר לחצי. אנחנו מתנגדים לזה. המעבדה היחידה המוסמכת לבדיקת שמן מינרלי בתמלחות זו המעבדה תמ"י. הדיוק שלהם זה חצי מג"ל. לא רוצים להגיע למצב עם ערכים שיש אי ודאות לגבי המדידה שלהם. לגבי חריגות: הבקשה של איריס לעמוד בתקן מינרלי של 2 מג"ל ביציאה מהמתקנים. היו לנו אירועים של פורק לחץ על קו סולר. קשה מאוד לנקות את זה לרמה של אפס שמן. אותו אירוע גרם לחריגות חוזרות.

א.ספראי: התבקשתם לבצע בדיקות מקבילות במעבדות שונות.

דיון פנימי

א.מלסטר: הטיעון שלהם בייחס לריכוז השמן הוא נכון. לא מדובר בהקלה אלא שלא להחמיר.

י.בן דוד: הבקשה שלהם פשוטה הם בסדר בשה"כ. אני לא ממליץ לוועדה לקבל את הבקשה שלהם להקלה בשמן המינרלי. אני מציע לוועדה לקבל את ההמלצה של היחידה, למעט הקלה של החצי מג"ל.

חברי הוועדה: כולם מסכימים.

הוחלט:

- א. יינתן היתר לחמש שנים, עד 31.12.2024.
- ב. כמות המים המותרת להזרמה לים – עד 170 מלמ"ק/שנה תמיסות חוזרות לאחר אידוי ושיקוע ועד 2.8 מלמ"ק שפכים מתהליכי הייצור ומקורות נוספים.
- ג. מקבל ההיתר יעמוד באמות המידה המפורטות בטבלה בנספח להחלטה.
- ד. מקבל ההיתר יגיש עד 30.04.2020 תכנית עבודה מעודכנת להפחתת שמן מינרלי ממתקני הייצור ומפעילות הדוברות.
- ה. מקבל ההיתר יבטיח חלופה יבשתית לשפכים הסניטריים, כולל השבה בתהליכי הייצור ולא זרימים ישירות לים.
- ו. מקבל ההיתר יגיש כל שנה סיכום שנתי של נתוני פינוי ומיחזור לרמת חובב וצריכה שנתי של שמן מינרלי עד ל-31 לינואר כל שנה עבור השנה החולפת.
- ז. מקבל ההיתר יגיש נתוני שאיבה וספיקה חודשיים עפ"י הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- ח. מקבל ההיתר יגיש מאזן שנתי של השאיבה וההזרמה לים עד ל-30 לאפריל כל שנה עבור השנה החולפת, לרבות נתוני ייצור.
- ט. מקבל ההיתר יקלוט תמלחות חיצוניות על פי היתר הזרמה בתוקף של יצרן התמלחת.
- י. מקבל ההיתר יגיש עד 31.07.2020 תכנית עבודה לפירוק תחנת השאיבה הישנה P-77 וכן לפירוק תחנת השאיבה P-88 לאחר הפסקת פעולתה בכפוף להבהרות להמשך הפעלת התחנה.
- יא. מקבל ההיתר יגיש פעם בשלושה חודשים דו"ח התקדמות לפעולותיו להפחתת שמן ממתקני הייצור ומפעילות הדוברות ובהתאם לתכנית העבודה המעודכנת וכן לפעולותיו לפירוק תחנות השאיבה ושיקום אזור התחנות.
- יב. מקבל ההיתר יבדוק את השפעת ההזרמה על מי ים המלח בהתאם להנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית ועל פי תכנית ניטור מאושרת מראש לחוד או יחד עם יתר המזרימים לים המלח.
- יג. מקבל ההיתר יבצע תכנית ניטור ובקרה לאיכות המים על פי הנחיות היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית.
- יד. התייחסות הוועדה לבקשות המפעל לשינויים בהיתר:

(1) הגדלת כמות תמיסות חוזרות של מי ים המלח (זרם 1 להיתר) מ 170 מלמ"ש בהיתר ל 176 מלמ"ש – כמויות תמיסות חוזרות קשורות באופן ישיר לכמויות השאיבות מים המלח ומשפיעות על מאזן המים בכלל. מאחר ונושא השאיבה נמצא בבחינה של רשות המים והמפעל נדרש להוכיח את טיעונוי בכל הקשור לחזרת חלחולים לאגן הצפוני של ים המלח, לפיכך הועדה לא יכולה לקבל החלטה לשינוי בכמויות ההחזרות והיא תשקול את התייחסותה לאחר קבלת מידע משלים (חלחולים).

(2) כמות מי שטיפות תחנות השאיבה (זרם 8 להיתר) תעודכן בהתאם לבקשה; תדירות הדיגום (שמן מינרלי) במתקן הממברנות (זרם 6 להיתר) תופחת ב 50%; כמויות שפכי מחליפי יונים מתחנת הכוח (זרם 4 להיתר) וכמויות שפכי הסקרברים (זרם 2 להיתר) – יעודכנו בהתאם לבקשה; עליה ב 15% בספיקת מפעלי האשלג המוחזרים לבריכות (זרם 9 בהיתר) לא תחשב לחריגה מההיתר.

נספח

מפעלי ים המלח - אמות מידה להזרמה לים⁽¹⁾⁽³⁾ – שפכי תהליך ובמוצא לים

מזד	מקום	יחידות	ערך ממוצע	ערך מירבי
שמן מינרלי (FTIR)	מוצא מתקני הייצור ⁽²⁾	מג"ל	1	2
	ממתקן ממברנות לטיפול בשמינים ודלקים	ק"ג/שנה		1
		מג"ל		1
	במוצא לים	מג"ל		0.5

הערות לטבלת אמות מידה:

- (1) בעתיד ייתכן ויתווספו אמות מידה נוספות.
 (2) אמות המידה מתייחסות למתקני הייצור: אשלג בגיבוש קר; אשלג בגיבוש חם (מקלף); מלחים (כולל: פתיתי מגנזיום כלוריד, מלח בישול).
 (3) איכות הקולחים סניטריים (מיועדים להשבה) – יהיו בהתאם למפורט בנספח ג' להיתר שבסימוכין.

דיון בנושא תאום צווי הרשאה עם היתר הזרמה לים

משתתפים נוספים: מר אלון זס"ק, גב' מעין פורת גנץ (לשכה משפטית), גב' אתי נתן, מר דני גרינוולד, מר אמיר ארז, גב' תהל (יועצת משפטית של רשות המים)

א. מלסטר: הרקע מתואר בחומר רקע.

א. שליט: אנחנו בחודשים האחרונים בסדרה של ישיבות פנימיות ומול רשות המים מנסים לגבש תכנית עבודה. אנחנו מנסות לעקוף את הצורך בהוצאת שני היתרים. לא נראה לנו סביר לבקש מהם לשלם שתי אגרות. מנסים לעשות צו הרשאה כולל דרישות של הוועדה.

מ. פורת: צריך מתן הגנה על הסביבה הימית באמצעות היתר הזרמה. צווי הרשאה הם כלי של רשות המים. יש שתי נקודות במחלוקת שטרם סוכמו: ראשון - זהות מקבל הצו (מט"ש או מאגר) והשני נושא ההסדרה (דרישות לתכנית עבודה, בצוו או לא). בשלב הזה נשים בצד כדי להגיע להסכמות על מה שאפשר.

א. מלסטר: אין מי שיאכוף את צווי ההרשאה.

ד. ווינברג: האינטרס שלנו זה לצמצם את זה. לדאוג לבריאות ולהגנת הסביבה. המצב מבחינתנו מתדרדר. מ. יעקובס אומרת שדווינברג אמר את כל מה שהיא רוצה להגיד.

ד. גרינוולד: מציג מה זה צווי הרשאה. מציג את המצגת הבסיס החוקי הוא בחוק המים סעיף י"א. יש אפשרות למנהל רשות המים לתת היתר להזרים לנחל. יש אפשרות לקבוע סייגים ומגבלות.

י. בן דוד: זה יכול להיות גם צו מזהיר.

ד. גרינוולד: מציג מצגת, קיימת ועדה מייעצת לרשות המים. יש בה תמיד נציג עם משרד הבריאות. הוועדה כוללת 4 חברים ומשקיפה. מקבלים כ- 100 בקשות בשנה. מציג את נתוני 2019. רוב הקולחים הם קולחים סניטריים ממט"שים. רבע מהבקשות של 2019 לא אושרו.

אנחנו אוגרים את הקולחים בחורף ומשתמשים בהם בקיץ. המצב היום, יש עודפים. קיימות שתי אפשרויות: להזרים את העודפים כאשר המאגר מלא ועדיין אין השקיה, בעונת האביב, בזמן רגיש של הנחל וקרוב לעונת הרחצה בים או לזרים באופן יזום בחורף על מנת להשאיר מקום במאגר. אנחנו מעדיפים הזרמה בחורף ומנהלים את המערך הצווים בהתאם. יש לעתים, אפשרות לבחור במיקום ההזרמה. יש סיבוך שלם, מי אחראי מי אחראי? היצרן של הקולחים או המוביל. נמנעים מלתת צווים למט"ש שלא עומד באיכויות הנדרשות.

א.ז.ס.ק: המט"שים לא עומדים בתקנות ענבר.

תהל יש תכניות להגדיל את תכנית האיגום. השאלה איך נחזיר את המערכת לעבוד. אם אנחנו מאבדים את צד ג' שהוא הכלי שלנו למזער את הנזק אז אנחנו בבעיה. אנחנו חייבים למצוא פתרון עבודה.

י.ב.נ.דוד: נכון. מצד אחד אנחנו כוועדה יש לנו דרישות גבוהות ממי שמזרים לים. אני אתמול המלצתי לחברי הוועדה למט"ש יבנה להזרים, אבל חברי הוועדה חשבו אחרת ממני. צריך ליצור גבול שאומר שבאלה אנחנו מטפלים ובאלה לא. מט"שים שמטפלים בתחום המים המלוחים כן רוצה לטפל בהם. אנחנו ביחד צריכים לעשות את המיפוי הזה. אנחנו לא נוכל לטפל בכולם לפחות לא בזמן הקרוב. ניתן לזה שנה וחצי שנתיים לעבוד ואז נסיק את המסקנות. עיצומים כספיים היו מאוד עוזרים לנו לטפל בסוגיה הזו. זה מה שאני מציע לוועדה. כל מה שישפיע על האיסטואר (השפך של הנחלים) אנחנו נטפל בזה. מה שהוא לא הזרמה ישירה לתחום המים המלוחים, על דעת הוועדה למתן היתרים. בעוד שנה נעשה ישיבה ונראה איך זה עבד.

ד. גרינוולד: מחזק את ידיך.

א.א.רז: בסופו של דבר גידול בכמות השפכים והקולחים זה בא עם הקטנת החקלאות במרכז. יחד עם רשות המים, יש לתכנן מערכת שיוצרת לקחת את העודפים לשימוש חקלאי.

א.מלסטר: היחידה הימית הכינה טיוטת תנאים "גנריים", הכוללת אמות מידה להזרמה לסביבה (רוב המזרימים עפ"י צו לא עומדים בתנאי זה), וכן תנאי של דרישות הסדרה (לו"ז), שכאמור לא מקובל על רשות המים, תכנית ניטור הקולחים והסביבה הימית ועוד. ברשות המים, מוכנים להשתמש בתנאים וזאת **בשינויים המחויבים**.

י.ב.נ.דוד: תעשו שיעורי בית. תגידו לנו במה אתם מטפלים ובמה לא. אני רוצה שנקבע מראש במה אנחנו מטפלים מה ברמת התייעצות, קולחים תעשיה מטפלים באופן מלא. איזה מאגרים יש סיכוי שיזרימו למים המלוחים, הכללים יחולו מהיום.

ד.ויינברג: לעשות גם ניתוח של מה שלא טיפלנו בהם לעומק מה בהיבט המנהלי ומה בהיבט המשפטי.

הוחלט פה אחד:

א. הוועדה תאמץ את תנאי צו הרשאה למקרים הבאים, ללא מתן היתר הזרמה וללא התייעצות, אך תועבר הודעה למוקד סביבה:

1. מי שפירים במסגרת ניקוי צינור - כשההזרמה מגיעה לים. אין הבדל לעניין זה בין נחל אכזב לאיתן
2. מים שפירים שבמקור הם מים מותפלים - (מדובר במצב בו איכות המים לא מספיק טובה לשתיה ולכן צריך להזרים את המים המותפלים לנחל וממנו לים).
3. מי שטיפת צנרת חדשה או צנרת מים
4. השפלת מים - מי תהום שצריך לפנות אותם והם לא מליחים. בדרך כלל מחדירים לקרקע אך לעיתים מזרימים דרך נחלים.
5. הזרמה מי קולחים, בימים גשומים, במעלה הנחל (לא בשפך הנחל) בתוספת התנאים הגנריים המתאימים: במידה ואיכות הקולחים לא תעמוד באיכות להזרמה לנחל עפ"י התקנות, מבקש הצו יוזמן לוועדת חריגים ויצגי את תכניתו להשגת האיכויות הנדרשות.

ירשם בצו: "צו הרשאה זה ניתן על דעת הוועדה למתן היתרים"

- א. הוועדה תטפל בבקשות להזרמה לנחל באמצעות היתר הזרמה למקרים כלהלן:
 1. שפכי/קולחי תעשיה (כגון GES קישון, OPC ו- נייר חדרה)
 2. קולחים סניטריים המוזרמים לשפך נחלים למים המלוחים (בקרבת הים)
- ג. תוקף ההחלטה: מידית (23.01.2020).
- ד. יובל סבר רט"ג – יכין רשימה של נחלים והגדרת אורכם המלוח וכן רשימת שפך הנחלים הרגישים במיוחד
- ה. ישיבה מיוחדת של הוועדה תתקיים בחודש מרץ 2020 להעמקת התנאים הגנריים ולגיבוש נוהל עבודה בין הוועדה למתן היתרים והוועדה המייעצת ורשות המים.
- ו. הוועדה תבחן את התנהלות מתן הצווים והתוצאות שהושגו בעוד כשנה.

מי יבנה

נציגי מבקש ההיתר: מר אדם שטראוס, יועץ מקצוי, מר אחיה ארזי, מנהל מט"ש יבנה, גב' אודליה פורר ויצמן, יועצת משפטית ומר גד עופר איגוד ערים אשדוד.

א.שטראוס: למט"ש יבנה אין צינור הזרמה לנחל הוא יכול להזרים רק דרך מפעל ההשבה. הגשנו בקשה לוועדת צווי הרשאה לנחל, התקשרתי לדוד אחיפז והוא מסר לי שהקולחים של מט"ש יבנה יועברו להחדרה. בסופשבוע האחרון קיבלנו הודעה שיש צו הרשאה לנחל. הצו ניתן לאגודת המים פלמחים ומי יבנה ביחד. במידה וינתן היתר הזרמה זה

המשרד להגנת הסביבה

www.sviva.gov.il

11:49 06/04/2020

פליים 15א', ת.ד. 811 חיפה 31007 | טל': 04-8633500 | פקס: 04-8633520

hofim@sviva.gov.il

עמוד 11 מתוך 13

7608W-VA-159-SIKUM.docx

ייתן לתאגיד ולמפעל ההשבה ביחד. בחודש דצמבר 2019 היינו בוועדת צווי הרשאה לנחל ונאמר שצריך להגיש בקשה להיתר הזרמה לים. קיבלנו הודעת ממקורות שלא ניתן להחזיר לאגני החדרה כי אין מקום לקולחים שלנו. הודיעו ביום שני בשמונה בערב שסוגרים לנו את המגוף. הכניסה היחידה למט"ש ההשבה זה יבנה. בשנים עברו היה לנו צו הרשאה לנחל. את קולחי מט"ש אשדוד העבירו להחדרה גם.

י.בן דוד: מה התכניות העתידיות?

א.שטראוס: קודם פתרון קצה לקולחים במדינת ישראל זה לא במגרש שלנו. המט"ש הוקם עם טיפול שלישוני. המט"ש לא הצליח לייצר את עצמו כשלישוני. הקבלן היה מחויב לבוא לשדרג את המערכת. זה לא צלח. בסוף מאי 2018 פינו את הקבלן מהמט"ש ויש היום תביעה עצומת ממדים. כיום אנחנו משדרגים את המט"ש עם קבלן אחר. אם מדינת ישראל תיתן פתרון לקולחים אז לא יהיה אותו מצב. אני לא יודע לפנות את הקולחים מעבר לגבול המט"ש. בשנה האחרונה איכויות הקולחים טוב מאד.

י.בן דוד: אתה לא מכליר, אבל יש לך חריגה בחנקן.

א.אריז: אני הגשתי למשרד הבריאות באמצע 2018 פתרון חירום עד למועד השלמת השדרוג של המט"ש. מנהלת המחוז לא אישרה את השילוב. קיבלנו הודעה לצאת למכרז מיידי. אנחנו כרגע עם קבלן חדש בשטח.

א.שטראוס: אני אשם בזה שזה לא הוגש עד היום לוועדת חריגים אני מניח שעד סוף ינואר 2020 אני מגיש את הבקשה, לשנתיים וחצי מהיום עם לוחות זמנים לשיקום.

א.פורר: התאגיד חושב שמי היה צריך להיות כאן זה מפעל ההשבה.

דיון פנימי

י.בן דוד: אני מציע לוועדה לאשר להם את ההזרמה עד לאמצע מרץ. צריכים להכניס להם כתנאי ההיתר את העניין שהם צריכים להיערך לשיפור רמת הקולחים שלהם. גם לתת פתרון לחנקן ולהכלרה. שיגישו את התכנית לשיפור הקולחים לוועדת חריגים עד סוף פברואר 2020. ועדת החריגים יחליטו אם לאשר להם את התכנית או לא.

ד.ויינברג: אנחנו נגד הזרמה לנחל אבל כדי לגרום לפחות נזק בעונת הרחצה, אז הזרמה עד אמצע מרץ תקטין את הסיכון.

חברי הוועדה בעד מתן היתר הזרמה למעט מ.יעקובס.

הוחלט:

לאשר מתן היתר עד 15 למרץ 2020

קולחי אשדוד

י.בן דוד: יש לנו אותה בקשה מאשדוד, מציע לאשר אותה באותו מנגנון.

חברי הוועדה בעד מתן היתר הזרמה למעט מ.יעקובס.

הוחלט:

לאשר מתן היתר עד 15 למרץ 2020

א.סונין מציע שבנדה ישב עם המט"שים, כל מי שמגיש בקשה בצו הרשאה ולא בא לדיון מלא בוועדה, יוזמן לשיבה אצל בנדה.

י.בן דוד: מסכים.

איגודן – תשתיות – בקשה לביטול דרישה להפרדת נגר/ביו

א. שליט הבקשה שלהם מוצדקת לפי דעתי. מה שילנה כתבה במכתב לא נכון.

נציגי מבקש ההיתר: מר מרק אוקון, מר יובל סלע וגב' ילנה וולובסקי יועצת משפטית

י. וולובסקי: מציגה מצגת. אנחנו מדברים כרגע רק על המוצא הימי ברידינג. מבקשת לתקן שני סעיפים בהיתר (מופיע בבקשה). מזרימים לים מי ביו ומי גשם. זה מה שקיים כרגע. לגבי התיעול וביוב הראשונית יש חלוקה ברורה של אחריות. את הסעיף התיעול נשאר בבעלות העיריה והביוב העירוני עובר לתאגידים מים.

מ.אוקון: אנחנו מתכננים קווי ביוב לקיץ לא לחורף.

י. וולובסקי: קווי ההולכה לא חשופים לנגר עלי. ספיקות גבוהות מדי פוגעות בתפקוד המכון. מי הגשמים חודרים למערכת של איגודן בגלל שאין הפרדה בין תיעול לביוב.

המשרד להגנת הסביבה

www.sviva.gov.il

11:49 06/04/2020

פליים 15א', ת.ד. 811 חיפה 31007 | טל': 04-8633500 | פקס: 04-8633520

hofim@sviva.gov.il

עמוד 12 מתוך 13

7608W-VA-159-SIKUM.docx

מ.אוקון: אין תכנית אב לרשויות מקומיות. אנחנו מוכנים לשתף פעולה מבקשים לרכז את הניסוח ולשנות את זה למה שמאתים. אני מוכן לעזור לעיריות לתכנן מערכות ניקוז עירוניות אתם צריכים לבנות תכנית בהפרדת תיעול וביוב.
דיון פנימי

י.בן דוד: יש מידה של צדק במה שהם אומרים. מצד אחד אני לא רוצה לקבל את הבקשה שלהם אבל אני לא יכול להתעלם משאר הדברים. מבקש שהוועדה תסמיך אותי לקבל החלטה אחרי שאני אשב עם א. שליט. אני אודיע לכם עליה. אם מבחינה חוקית אנחנו לא יכולים לעשות שום דבר, אז נשב וננסח תנאי שירכך את ההחלטה. קבלו תיקון אני אעביר להם הצעה בדואל לגבי החלטה.

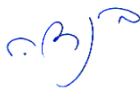
הוחלט:

יו"ר הוועדה ינסה לגבש החלטה מרוככת:

לאחר דין ודברים עם היועצת המשפטית של האיגוד, סוכם על סעיף כלהלן:

מבקש ההיתר שאינו בעלים או מחזיק של מערכת ניקוז, ינקוט בכל הפעולות הסבירות הנדרשות מול הרשויות הרלוונטיות על מנת להבטיח שלא יזרמו מי נגר למערכת הולכת השפכים ויתאם עם הרשויות הרלוונטיות תכנית לניתוק מערכת ניקוז ממערכת הולכת שפכים ולהיפך עם מי שבבעלותו או בהחזקתו מערכת ניקוז.

רשמו: גב' מירי שלמה וד"ר אילן מלסטר

מאשר:

יצחק בן דוד

06/04/2020

תאריך

סמנכ"ל בכיר לפיקוח ואכיפה

יו"ר הוועדה למתן היתרים להזרמה לים